

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Nowa rola i obowiązki Parlamentu przy wdrażaniu traktatu lizbońskiego

P6_TA(2009)0373

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie nowej roli i obowiązków Parlamentu przy wdrażaniu traktatu lizbońskiego (2008/2063(INI))

(2010/C 212 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, podpisany dnia 13 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską zmieniony Jednolitym Aktem Europejskim oraz traktatami z Maastricht, Amsterdamu i Nicei,
- uwzględniając kartę praw podstawowych z dnia 12 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając deklarację z Laeken z dnia 15 grudnia 2001 r. w sprawie przyszłości Unii Europejskiej,
- uwzględniając Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy, podpisany w Rzymie dnia 29 października 2004 r.,
- uwzględniając rezolucję z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie planu działań dotyczących procesu konstytucyjnego Unii ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie zwołania konferencji międzyrządowej: opinia Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 lutego 2008 w sprawie traktatu lizbońskiego ⁽³⁾,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Rozwoju, Komisji Handlu Międzynarodowego, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Gospodarczej i Monetarnej, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisji Transportu i Turystyki, Komisji Rozwoju Regionalnego, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Komisji Rybołówstwa, Komisji Kultury i Edukacji, Komisji Prawnej, Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz Komisji Petycji (A6-0145/2009),

Nowe obszary polityki

Nowe cele i klauzule horyzontalne

1. z zadowoleniem przyjmuje wiążący charakter, który Traktat lizboński nadaje karcie praw podstawowych, a także z zadowoleniem przyjmuje uznanie praw, swobód i zasad ustanowionych dla wszystkich obywateli i mieszkańców Unii Europejskiej; podkreśla, że Parlament zaangażowany będzie w zapewnianie pełnego przestrzegania postanowień karty;

⁽¹⁾ Dz.U. C 125 E z 22.5.2008, str. 215.

⁽²⁾ Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 347.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0055.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

2. z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie demokracji przedstawicielskiej i demokracji uczestniczącej, wynikające z wprowadzenia między innymi tak zwanej „inicjatywy obywatelskiej” (art. 11 traktatu UE zmieniony traktatem lizbońskim (TUE)), dopuszczający wezwanie przez milion obywateli z kilku państw członkowskich Komisji Europejskiej do przedłożenia wniosku prawodawczego;
3. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że ochronie środowiska naturalnego przyznane zostało znaczące miejsce w polityce Unii Europejskiej we wszystkich obszarach, a także, że art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), zawiera wyraźne odniesienie do walki ze zmianami klimatycznymi na szczeblu międzynarodowym; podkreśla, że Parlament powinien nadal naciskać na Unię Europejską, aby objęła wiodącą rolę we wszystkich obszarach polityki związanych z walką ze zmianami klimatycznymi i globalnym ociepleniem;
4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że TFUE ustanawia związek pomiędzy budowaniem przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości a ochroną praw podstawowych i porządku prawnego Unii Europejskiej oraz jej państw członkowskich (art. 67 TFUE);
5. zwraca uwagę, w szczególności na cel ustanowienia „społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności zmierzającej do zapewnienia pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” (art. 3 ust. 3 TUE), a tym samym ustanowienia związku pomiędzy celem ustanowienia rynku wewnętrznego i innymi celami;
6. z satysfakcją odnotowuje, że wartości (art. 2 TUE) i cele (art. 3 ust. 3 TUE) Unii obejmują równość kobiet i mężczyzn;
7. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że art. 208 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) mówi, iż „polityka Unii i polityka państw członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie”, inaczej niż obecnie obowiązujący art. 177 ust. 1 Traktatu WE, zgodnie z którym „polityka Wspólnoty w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju [stanowi] uzupełnienie polityk realizowanych przez państwa członkowskie”; podkreśla wzrost odpowiedzialności Parlamentu, biorąc pod uwagę fakt, że Unia odgrywać będzie większą rolę w inicjowaniu wyznaczania kierunków polityki, co doprowadzić powinno do lepszej współpracy pomiędzy darczyńcami i lepszego podziału zadań, a także do większej skuteczności pomocy mającej na celu „zmniejszenie, a docelowo likwidację ubóstwa” w kontekście milenijnych celów rozwoju;
8. uważa, że uwzględnienie spójności terytorialnej jako celu Unii (art. 3 TUE) stanowi uzupełnienie celów spójności gospodarczej i społecznej, a także, że ustanowienie podstaw prawnych w tych obszarach zwiększy uprawnienia Parlamentu w zakresie oceny terytorialnego wpływu polityki Unii w podstawowych obszarach; z zadowoleniem zauważa, że art. 349 i 355 TFUE potwierdzają szczególny status najbardziej oddalonych regionów;
9. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie postanowień horyzontalnych dotyczących wysokiego poziomu zatrudnienia, ochrony socjalnej, walki z wykluczeniem społecznym, wysokiego poziomu kształcenia i szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzi, dotyczących zwalczania dyskryminacji, a także dotyczących ochrony środowiska naturalnego, które odgrywać będą rolę zasad ogólnych stanowiących podstawę przy wyznaczaniu kierunków polityki Unii Europejskiej w poszczególnych obszarach (art. 9, 10 i 11 TFUE);
10. z zadowoleniem przyjmuje również fakt umocnienia ochrony konsumentów w takim zakresie, że zostanie ona włączona do innych dziedzin polityki Unii - które zostaną określone i wdrożone - oraz, jako zadanie przekrojowe, zajmuje obecnie o wiele ważniejsze miejsce na mocy art. 12 TFUE;
11. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie postanowienia dotyczącego solidarności, zawartego wyraźnie w art. 122 TFUE, zgodnie z którym Rada może postanowić o podjęciu odpowiednich środków w przypadku wystąpienia poważnych trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty, zwłaszcza w obszarze energii;
12. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że art. 214 TFUE uznaje pomoc humanitarną za odrębną politykę Unii; uważa, że część piąta, tytuł III, rozdz. 1 (współpraca na rzecz rozwoju) i rozdz. 3 (pomoc humanitarna) TFUE zapewnia jasno określoną podstawę prawną pomocy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej, w przypadku których zastosowanie ma zwykła procedura prawodawcza;

Czwartek, 7 maja 2009 r.

13. z zadowoleniem przyjmuje także zwiększenie uprawnień Unii Europejskiej w obszarze ochrony ludności w celu udzielenia doraźnej pomocy i pomocy w przypadku kataklizmów w państwach trzecich (art. 214 TFUE);

Nowe podstawy prawne

14. podkreśla, że rozszerzenie zakresu działań zewnętrznych Unii na mocy traktatu lizbońskiego, w tym ustanowienie nowych podstaw prawnych i instrumentów w obszarach związanych z polityką zagraniczną (działania zewnętrzne oraz wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa/europejska polityka bezpieczeństwa i obrony), wymaga nowej równowagi międzyinstytucjonalnej gwarantującej odpowiednią kontrolę demokratyczną ze strony Parlamentu;

15. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kwestie dotyczące energetyki objęte teraz będą odrębnym tytułem XXI części trzeciej TFUE, a także, że działania w tej dziedzinie będą miały w ten sposób podstawę prawną (art. 194 TFUE); zwraca jednak uwagę, że podczas, gdy z zasady stosowana będzie zwykła procedura prawodawcza, decyzje w sprawie doboru źródeł energii pozostaną w kompetencjach państw członkowskich, podczas, gdy ustanowienie środków fiskalnych w tej dziedzinie wymagać będzie jedynie zasięgnięcia opinii Parlamentu Europejskiego;

16. z zadowoleniem odnotowuje wspólne wartości Unii w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a także z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie podstawy prawnej określania zasad i warunków wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą (art. 14 TFUE i protokół nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym);

17. uważa, że z zasady zmiany wprowadzone traktatem lizbońskim w dziedzinie wspólnej polityki handlowej (art. 206 i 207 TFUE) przyczynią się do wzmocnienia demokratycznej legitymacji i skuteczności tej polityki, w szczególności dzięki wprowadzeniu zwykłej procedury prawodawczej oraz wymogu uzyskania zgody w przypadku każdej umowy; zwraca uwagę, że wszystkie kwestie wchodzące w zakres wspólnej polityki handlowej wejdą w zakres wyłącznych kompetencji Unii, skutkiem czego nie będzie już dłużej mieszanych umów handlowych zawartych zarówno przez Unię, jak i państwa członkowskie;

18. wyraża zadowolenie z uwzględnienia postanowienia dotyczącego europejskiej polityki przestrzeni kosmicznej (art. 189 TFUE), a także z zadowoleniem przyjmuje zapewnienie Parlamentowi i Radzie możliwości przyjęcia w trybie zwykłej procedury prawodawczej niezbędnych środków ustanawiających europejski program kosmiczny; uważa jednak, że zapis „z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich”, który pojawia się w tym artykule, może pociągać za sobą pewne przeszkody dla wdrażania wspólnej polityki w zakresie przestrzeni kosmicznej;

19. zwraca uwagę, że traktat lizboński przewiduje nową podstawę prawną podejmowania decyzji dotyczących praw własności intelektualnej w trybie wspólnych decyzji (art. 118 TFUE);

20. z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie zakresu działań Unii Europejskiej w dziedzinie polityki młodzieży, zachęcając młodzież do udziału w demokratycznym życiu Europy (art. 165 TFUE);

21. z zadowoleniem przyjmuje nową podstawę prawną określoną w art. 298 TFUE, który stanowi, że „wykonując swoje zadania, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej”, ponieważ umożliwia to przyjęcie regulacji prawnej określającej procedury administracyjne Unii;

22. z zadowoleniem przyjmuje umocnienie podstawy prawnej przyjmowania środków Unii Europejskiej w dziedzinach zapobiegania i zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii (art. 325 TFUE); podkreśla fakt, że traktat lizboński uchyla zastrzeżenie, zawarte w obecnym art. 280 Traktatu WE, które przewiduje, że środki takie „nie dotyczą ani stosowania krajowego prawa karnego ani krajowej administracji wymiaru sprawiedliwości”;

23. zwraca uwagę, że postanowienia nowego Traktatu dotyczące współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych ustanawiają podstawę prawną przyjmowania środków mających na celu wspieranie szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości (art. 81 i 82 TFUE);

Czwartek, 7 maja 2009 r.

24. podkreśla fakt, że traktat lizboński przewiduje także możliwość ustanowienia Prokuratury Europejskiej w celu zwalczania przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii (art. 86 TFUE);

25. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że traktat lizboński wprowadza wiążące postanowienia dotyczące ochrony praw dziecka jako jednego z celów wewnętrznych i zewnętrznych Unii Europejskiej (art. 3 ust. 3 akapit drugi i 5 TUE);

26. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie w traktacie lizbońskim turystyki w formie nowego tytułu (art. 195 TFUE), który stanowi, że Unia uzupełnia działania państw członkowskich w tym zakresie; z zadowoleniem przyjmuje także wprowadzenie postanowienia, że wnioski prawodawcze objęte tym tytułem przyjmowane będą w ramach zwykłej procedury prawodawczej;

27. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że traktat lizboński uwzględnił turystykę wśród dziedzin, dla których przewidziana została podstawa prawna (art. 165 TFUE); podkreśla w szczególności, że Unia będzie mogła przynajmniej podejmować działania mające na celu rozwój sportu, a zwłaszcza jego wymiaru europejskiego, i należyście uwzględnić szczególnie charakter sportu w ramach wdrażania innych europejskich strategii politycznych;

Nowe uprawnienia Parlamentu

Nowe uprawnienia w zakresie współdecyzji

28. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że traktat lizboński znacznie wzmocni demokratyczną legitymację Unii Europejskiej poprzez rozszerzenie uprawnień Parlamentu w zakresie współdecyzji;

29. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości została w pełni uwzględniona w TFUE (art. 67-89), formalnie likwidując trzeci filar; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że większość decyzji dotyczących wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych oraz polityki azylowej, polityki imigracyjnej i polityki wizowej, a także wymiaru sprawiedliwości i współpracy policyjnej w sprawach karnych podejmowana będzie zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą;

30. uważa, że wprowadzenie zwykłej procedury prawodawczej w dziedzinie wspólnej polityki rolnej (WPR) zwiększa demokratyczną odpowiedzialność Unii Europejskiej, ponieważ Parlament Europejski będzie organem posiadającym takie same uprawnienia prawodawcze jak Rada; podkreśla, że zgodnie z art. 43 ust. 2 TFUE procedura współdecyzji będzie miała zastosowanie do każdego aktu prawnego w dziedzinie rolnictwa, a zwłaszcza w przypadku czterech podstawowych kwestii horyzontalnych w dziedzinie rolnictwa (jednolitej organizacji wspólnego rynku, regulacji płatności bezpośrednich, regulacji rozwoju obszarów wiejskich i finansowania WPR); zwraca także uwagę, że w ramach art. 43 ust. 2 TFUE uwzględnione zostaną także przepisy dotyczące jakości, rolnictwa ekologicznego i promocji;

31. podkreśla, że wszelkie uprawnienia Rady do przyjęcia środków na mocy art. 43 ust. 3 TFUE podlegają uprzedniemu przyjęciu, zgodnie ze zwykłą procedurą legislacyjną, aktu legislacyjnego na podstawie art. 43 ust. 2 TFUE, który określa warunki i ograniczenia dotyczące przyznanych Radzie uprawnień; jest zdania, że art. 43 ust. 3 TFUE nie przewiduje podstawy prawnej ani żadnego odrębnego uprawnienia, które umożliwiłoby przyjęcie lub zmianę któregośkolwiek aktu Rady obowiązującego obecnie w zakresie WPR; apeluje do Rady, aby nie przyjmowała żadnych środków, o których mowa w art. 43 ust. 3 TFUE bez uprzedniego zasięgnięcia opinii Parlamentu;

32. zwraca uwagę, że traktat lizboński wprowadza głębokie zmiany w systemie podejmowania decyzji dotyczących wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) i zwiększa jego demokratyczną odpowiedzialność; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Parlament i Rada ustanowią zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą przepisy niezbędne do osiągnięcia celów WPRyb (art. 43 ust. 2 TFUE); uważa w tym zakresie, że każda kwestia formalnie objęta coroczną regulacją, za wyjątkiem ustalania możliwości połowowych i podziału kwot, taka jak środki techniczne czy nakłady połowowe, lub uwzględnianie umów przyjętych w ramach regionalnych organizacji rybołówstwa, mających swoje własne podstawy prawne, powinna być objęta zwykłą procedurą prawodawczą;

Czwartek, 7 maja 2009 r.

33. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie zwykłej procedury prawodawczej w przypadku przyjmowania szczegółowych zasad stosowania procedury wielostronnego nadzoru (art. 121 ust. 6 TFUE), co powinno wzmocnić koordynację gospodarczą;

34. uważa, że odpowiedzialność Europejskiego Banku Centralnego (EBC) za składanie sprawozdań z polityki monetarnej jest teraz większa, ponieważ EBC uważany jest za instytucję Unii Europejskiej; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kilka postanowień tego statutu może zostać teraz zmienionych po zasięgnięciu opinii Parlamentu, zgodnie z art. 40.2 tego statutu; stwierdza, że nie stanowi to naruszenia niezależności EBC w dziedzinie polityki monetarnej lub określonych w traktacie priorytetów;

35. uważa, że wprowadzenie art. 182 TFUE wnosi poprawę, ponieważ wieloletni program ramowy i realizacja europejskiej przestrzeni badawczej, o których mowa w tym artykule, objęte będą zwykłą procedurą prawodawczą; zwraca jednak uwagę, że programy szczegółowe określone w tym artykule przyjmowane będą zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, wymagając tylko zasięgnięcia opinii Parlamentu Europejskiego (art. 182 ust. 4 TFUE);

36. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jeśli chodzi o wdrażanie funduszy strukturalnych, traktat lizboński przyznaje Parlamentowi Europejskiemu takie same uprawnienia jak Radzie, wprowadzając zamiast obowiązującej obecnie procedury zgody zwykłą procedurę prawodawczą; uważa, że jest to szczególnie istotne w kontekście wdrażania funduszy strukturalnych w okresie po 2013 r., ponieważ zwiększa to przejrzystość i odpowiedzialność tych funduszy wobec obywateli;

37. zwraca uwagę, że przepisy zakazujące dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, inwalidztwo, wiek lub orientację seksualną objęte zostaną specjalną procedurą prawodawczą, a ich przyjęcie wymagać będzie zgody Parlamentu (art. 19 TFUE);

38. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zwykła procedura prawodawcza obejmie środki mające na celu zwalczanie handlu ludźmi, a w szczególności kobietami i dziećmi, a także wykorzystywanie seksualne (art. 79 ust. 2 i art. 83 ust. 1 TFUE);

39. z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie zakresu stosowania procedury podejmowania decyzji kwalifikowaną większością w celu uwzględnienia obszaru edukacji, w tym sportu (art. 165 ust. 4 TFUE);

40. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że procedura współdecyzji będzie miała zastosowanie do regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej (art. 336 TFUE), ponieważ umożliwi to Parlamentowi wzięcie udziału na tych samych zasadach co Rada w zmienianiu tego regulaminu;

Nowe uprawnienia budżetowe

41. zwraca uwagę, że traktat lizboński wprowadza gruntowne zmiany w dziedzinie finansów Unii, szczególnie jeśli chodzi o stosunki międzyinstytucjonalne i procedury podejmowania decyzji;

42. zwraca uwagę, że Rada i Parlament muszą dojść do porozumienia, w granicach zasobów własnych, w sprawie programowania wydatków, które stają się wtedy prawnie wiążące (art. 312 TFUE); z zadowoleniem przyjmuje fakt, że budżet musi zostać w całości przyjęty wspólnie przez Parlament i Radę, zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi; z zadowoleniem przyjmuje usunięcie rozróżnienia pomiędzy wydatkami obowiązkowymi i wydatkami nieobowiązkowymi (art. 314 TFUE); z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rozporządzenia finansowe przyjmowane będą w trybie zwykłej procedury prawodawczej (art. 322 TFUE);

Czwartek, 7 maja 2009 r.

43. przywołuje swoją rezolucję z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie aspektów finansowych traktatu lizbońskiego ⁽¹⁾;

Nowa procedura zgody

44. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zastosowanie uproszczonej procedury zmiany w przypadkach stanowienia większością kwalifikowaną i zastosowanie zwykłej procedury prawodawczej w dziedzinach objętych tytułem V TUE lub TFUE wymaga zgody Parlamentu;

45. zwraca uwagę na wprowadzenie dla państw członkowskich „klauzuli o wystąpieniu” (art. 50 TUE); podkreśla, że zawarcie umowy przewidującej warunki umożliwiającego danemu państwu członkowskiemu wystąpienie z Unii wymaga uprzedniej zgody Parlamentu;

46. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgoda Parlamentu będzie niezbędna w przypadku szerokiego zakresu umów międzynarodowych podpisywanych przez Unię; podkreśla swój zamiar wezwania Rady, w razie potrzeby, do nie podejmowania rokowań w sprawie umów międzynarodowych do czasu, gdy Parlament przedstawił swoje stanowisko oraz umożliwienia Parlamentowi, na podstawie sprawozdania sporządzonego przez komisję przedmiotowo właściwą, przyjęcia zaleceń na dowolnym etapie rokowań, a także wzięcia pod uwagę takich zaleceń przed zakończeniem rokowań;

47. apeluje, aby każda przyszła umowa „mieszana”, łącząca elementy wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz elementy nieobjęte tą polityką, traktowana była zasadniczo zgodnie z zasadą jednej podstawy prawnej, którą powinna być podstawa bezpośrednio związana z podstawowym przedmiotem danej umowy; zwraca uwagę, że Parlament będzie miał prawo do wyrażenia swojej opinii, z wyjątkiem przypadków, w których dana umowa dotyczy wyłącznie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;

Nowe uprawnienia w zakresie kontroli

48. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przewodniczący Komisji Europejskiej wybierany będzie przez Parlament Europejski, na wniosek Rady Europejskiej, z uwzględnieniem terminu wyborów do Parlamentu Europejskiego; przywołuje swoją rezolucję z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie wpływu traktatu lizbońskiego na rozwój równowagi międzyinstytucjonalnej w Unii Europejskiej ⁽²⁾;

49. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wiceprzewodniczący Komisji/wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa podlegał będzie, wraz z pozostałymi członkami Komisji, kolegialnie, zatwierdzeniu w drodze głosowania przez Parlament Europejski, a także głosowaniu nad wotum nieufności, a zatem odpowiadał będzie wobec Parlamentu;

50. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie nowej procedury mianowania sędziów i rzeczników generalnych Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu, określonej w art. 255 TFUE, zgodnie z którym decyzja rządów krajowych musi zostać poprzedzona opinią w sprawie nadawania się kandydatów do wykonywania swoich obowiązków, wydaną przez komitet składający się z siedmiu ekspertów, przy czym jedną z kandydatur ma być kandydaturą zaproponowaną przez Parlament Europejski;

51. zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia przejrzystości i demokratycznej kontroli dotyczącej utworzenia Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) zgodnie z art. 27 ust. 3 TUE i powołuje się na swoje prawo do wyrażenia opinii w sprawie ustanowienia tej służby; uważa, że ESDZ powinna podlegać administracyjnie Komisji Europejskiej;

52. oczekuje wyjaśnień w sprawie kryteriów oraz mianowania i oceny specjalnych przedstawicieli Unii Europejskiej, w tym określenia ich zadań i celów ich zadań, okresu wykonywania mandatu oraz współpracy i komplementarności z przyszłymi przedstawicielstwami Unii;

53. zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia przejrzystości i demokratycznej kontroli dotyczącej ustanowienia Europejskiej Agencji Obrony (EAO) i realizowanych przez nią działań, mianowicie poprzez zapewnienie stałej wymiany informacji pomiędzy dyrektorem generalnym EAO i właściwą komisją Parlamentu Europejskiego;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0374.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0387.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

54. z zadowoleniem przyjmuje nową rolę konsultacyjną, którą będzie odgrywał zgodnie z art. 40.2 statutu ESBC i EBC w odniesieniu do zmiany składu Rady Prezesów EBC;

55. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że agencje, a w szczególności Europol i Eurojust, podlegać będą większej kontroli ze strony Parlamentu (art. 85 i 88 TFUE); uważa zatem, że utrzymanie procedury konsultacji dla utworzenia wspólnych przedsięwzięć w dziedzinie badań naukowych i rozwoju technologicznego (art. 187 i 188 TFUE) może nie odpowiadać duchowi aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie tworzenia agencji;

Nowe prawa do informacji

56. wzywa przewodniczącego Rady Europejskiej do przekazywania Parlamentowi pełnych informacji o przygotowaniach do zgromadzeń Rady Europejskiej, a także do składania sprawozdań z wyników tych zgromadzeń, o ile to możliwe w terminie dwóch dni roboczych (jeżeli są one niezbędne na specjalne posiedzenie Parlamentu);

57. wzywa przewodniczącego prezydencji Rady podlegającej rotacji do przekazywania Parlamentowi informacji o programach prezydencji, a także o osiągniętych wynikach;

58. wzywa przyszłego wiceprzewodniczącego Komisji/wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do uzgodnienia z Parlamentem odpowiednich metod informowania Parlamentu o działaniach zewnętrznych Unii oraz metod zasięgania opinii w takich sprawach, należycie angażując wszystkie komisje parlamentarne odpowiedzialne za dziedziny wchodzące w zakres kompetencji wysokiego przedstawiciela;

59. podkreśla, że jeśli chodzi o negocjowanie i zawieranie umów międzynarodowych, Komisja Europejska będzie miała obowiązek prawny informować Parlament o postępach w rokowaniach na tych samych zasadach, jak w przypadku specjalnego komitetu wyznaczonego przez Radę zgodnie z art. 218 TFUE; żąda przekazywania takich informacji w tym samym zakresie i w tym samym terminie, jak w przypadku przekazywania ich właściwemu komitetowi Rady zgodnie z tym artykułem;

Nowe prawa inicjatywy

60. z zadowoleniem przyjmuje nową rolę Parlamentu w przedkładaniu propozycji zmian Traktatów; skorzysta z tego prawa i przedstawi nowe koncepcje dotyczące przyszłości Europy, kiedy nowe wyzwania uczynią to koniecznym;

61. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Parlament będzie miał prawo inicjatywy, jeśli chodzi o wnioski dotyczące swojego składu, przestrzegając zasad określonych w traktatach (art. 14 TUE);

62. zwraca uwagę, że traktat lizboński wprowadza specjalną procedurę prawodawczą przyjmowania przepisów określających zasady i warunki działania oraz uprawnienia tymczasowych komisji śledczych (art. 226 TFUE);

Nowe procedury

Kontrola ze strony parlamentów krajowych

63. z zadowoleniem przyjmuje przyznanie nowych uprawnień parlamentom krajowym w zakresie uprzedniej kontroli zastosowania zasady pomocniczości w przypadku każdego aktu prawnego Unii; uważa, że zwiększenie kontroli europejskiej polityki w poszczególnych obszarach przez parlamenty krajowe zwiększy także świadomość społeczną działań Unii;

64. podkreśla, że nowe prawa parlamentów krajowych muszą być w pełni przestrzegane od dnia wejścia w życie traktatu lizbońskiego;

Czwartek, 7 maja 2009 r.

65. z zadowoleniem przyjmuje zaciągnięcie przez władze lokalne i regionalne zobowiązania do przestrzegania zasady pomocniczości; zwraca uwagę na prawo Komitetu Regionów do wnoszenia do Trybunału Sprawiedliwości skarg w przypadku stwierdzenia przez Komitet naruszenia zasady pomocniczości (art. 8 ust. 2 protokołu nr 2);

Akty delegowane

66. docenia ulepszenia wynikające z wprowadzenia nowych postanowień dotyczących aktów prawnych i hierarchii norm, a w szczególności tworzenia aktów delegowanych (art. 290 TFUE), umożliwiających przekazanie Komisji Europejskiej uprawnień do przyjęcia aktów o charakterze nieprawodawczym o zasięgu ogólnym lub do zmiany elementów aktu prawodawczego innych niż istotne; zwraca uwagę, że w każdym takim przypadku cele, przedmiot, zakres oraz okres obowiązywania takich uprawnień muszą być wyraźnie określone przez Parlament i Radę aktem prawodawczym;

67. z zadowoleniem przyjmuje w szczególności postanowienia art. 290 ust. 2 TFUE, który przewiduje prawo Parlamentu (i Rady) zarówno do odwołania delegacji uprawnień, jak i do sprzeciwu wobec poszczególnych aktów uchwalonych w ramach procedury delegowania;

68. zwraca uwagę, że w przypadku aktów delegowanych TFUE nie zapewnia podstawy prawnej środka ramowego, ale proponuje, żeby instytucje mogły uzgodnić standardową formułę przekazania takich uprawnień, która byłaby umieszczana stale przez Komisję Europejską w danym projekcie aktu prawodawczego; podkreśla, że zachowałoby to swobodę prawodawcy;

69. zwraca się do Komisji Europejskiej o wyjaśnienie, jak ma zamiar interpretować deklarację nr 39 załączoną do aktu końcowego konferencji międzyrządowej, w trakcie której przyjęty został traktat lizboński, dotycząca zasięgania opinii ekspertów w dziedzinie usług finansowych, a także, jak zamierza stosować tę interpretację, oprócz postanowień TFUE dotyczących aktów delegowanych;

Akty wykonawcze

70. zwraca uwagę, że traktat lizboński uchyla obecny art. 202 traktatu WE dotyczący uprawnień wykonawczych i wprowadza w art. 291 TFUE nową procedurę – „akty wykonawcze” – który to artykuł przewiduje możliwość przekazania Komisji Europejskiej uprawnień wykonawczych w przypadkach, w których niezbędne są „jednolite warunki wykonywania prawnie wiążących aktów Unii”;

71. zwraca uwagę, że art. 291 ust. 3 TFUE wymaga, aby Parlament i Rada przyjęły, wcześniej, rozporządzenia dotyczące mechanizmów „kontroli przez państwa członkowskie” wykonywania przez Komisję uprawnień wykonawczych;

72. zwraca uwagę, że traktat lizboński nie zawiera podstawy dla obecnie obowiązującej procedury komitologii, a także, że rozpatrywane wnioski prawodawcze nieprzyjęte przed wejściem w życie tego Traktatu będą musiały zostać zmienione w celu spełnienia wymagań określonych w art. 290 i 291 TFUE;

73. uważa, że na okres wstępny mogłoby zostać wynegocjowane z Radą rozwiązanie przejściowe tak, żeby w następstwie ewentualnej próżni prawnej nie pojawiła się żadna przeszkoda, a nowe regulacje mogły zostać przyjęte przez prawodawcę po wnikliwym rozpatrzeniu wniosków Komisji Europejskiej;

Priorytety na okres przejściowy

74. wzywa Komisję Europejską do przekazania współprawodawcom wszystkich rozpatrywanych wniosków prawodawczych, w odniesieniu do których zastosowanie mają nowe podstawy prawne i zmiany w procedurach prawodawczych;

Czwartek, 7 maja 2009 r.

75. zwraca uwagę, że Parlament zadecyduje, jakie przyjąć stanowisko w sprawie opinii, które zostały już przyjęte w ramach procedur konsultacyjnych w sprawach, które zostały objęte zwykłą procedurą prawodawczą, czy niezbędne jest podtrzymanie swojego wcześniejszego stanowiska, czy też przyjęcie nowego stanowiska; podkreśla, że w każdym przypadku podtrzymanie odnośnych opinii jako stanowiska Parlamentu podczas pierwszego czytania może zostać poddane pod głosowanie przez Parlament dopiero po wejściu w życie traktatu lizbońskiego;

76. żąda zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego uniemożliwiającego przyjęcie rozpatrywanych wniosków prawodawczych dotyczących „trzeciego filara”, a posiadających wymiar praw podstawowych do czasu wejścia w życie traktatu lizbońskiego tak, żeby możliwe było sprawowanie pełnej kontroli sądowej w przypadku takich kwestii, podczas gdy środki niemające wpływu na prawa podstawowe lub mające taki wpływ jedynie w ograniczonym zakresie mogą również być przyjmowane przed wejściem w życie tego Traktatu;

Propozycje

77. wzywa inne instytucje do rozpoczęcia negocjacji w sprawie zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego obejmującego:

- (a) podstawowe cele, które ma zrealizować Unia Europejska po 2009 r., na przykład w formie porozumienia ramowego pomiędzy trzema instytucjami politycznymi w sprawie planu prac w trakcie kadencji Parlamentu i Komisji Europejskiej rozpoczynającej się w 2009 r.;
- (b) środki wykonawcze, które mają zostać przyjęte w celu zapewnienia, że wejście w życie nowego Traktatu przyniesie korzyści instytucjom i obywatelom Unii Europejskiej;

78. żąda zmiany porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem i Radą określającego zasady współpracy w dziedzinie polityki zagranicznej, w tym wzajemnej wymiany informacji poufnych na podstawie art. 14 i 36 TUE oraz art. 295 TFUE;

79. wzywa Radę i Komisję Europejską do rozważenia podjęcia negocjacji z Parlamentem w sprawie nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego zawierającego definicję merytoryczną udziału Parlamentu na każdym etapie procesu prowadzącego do zawarcia każdej umowy międzynarodowej;

80. w wyniku wprowadzenia nowych postanowień dotyczących wieloletnich ram finansowych (art. 312 TFUE) oraz nowych postanowień dotyczących rozporządzenia finansowego (art. 322 TFUE) wzywa do dokonania przeglądu porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami;

81. jest zdania, że należy podjąć wszelkie niezbędne działania w celu ustanowienia europejskiej polityki informacji i komunikacji, a wspólne polityczne oświadczenie trzech instytucji złożone w sprawie komunikacji uważa za pierwszy praktyczny krok na drodze do osiągnięcia tego celu;

82. wzywa Komisję do niezwłocznego przedstawienia inicjatywy w sprawie realizacji „inicjatywy obywatelskiej”, określającej wyraźne, proste i przyjazne dla obywateli warunki korzystania z „prawa obywatelskiego”; przywołuje swoją rezolucję z dnia 7 maja 2009 r. wzywającą Komisję do przedłożenia wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie realizacji inicjatywy obywatelskiej⁽¹⁾;

83. wzywa Komisję do przyjęcia przepisów wykonawczych do art. 298 TFUE w sprawie należytej administracji, stanowiących odpowiedź na ponawiane od dawna wezwania Parlamentu i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich do opracowania i wdrożenia wspólnego systemu prawa administracyjnego regulującego europejską administrację;

84. zwraca uwagę, że traktat lizboński dopuszcza ujęcie w budżecie Unii środków na Europejski Fundusz Rozwoju, co zwiększy demokratyczne umocowanie znacznej części polityki UE na rzecz rozwoju; wzywa Radę i Komisję do podjęcia w ramach przeglądu śródkresowego 2008/2009 niezbędnych działań w odniesieniu do budżetu Unii Europejskiej;

(1) Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0389.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

85. zaleca pilne ponowne zbadanie i wzmocnienie pozycji Unii w organizacjach międzynarodowych niezwłocznie po wejściu w życie traktatu lizbońskiego, kiedy to Unia zastąpi Wspólnoty Europejskiej;

86. wzywa Radę i Komisję do uzgodnienia z Parlamentem strategii mającej na celu zapewnienie spójności pomiędzy przyjętymi aktami prawnymi i kartą praw podstawowych oraz postanowieniami Traktatów dotyczącymi polityki w obszarach, takich jak zapobieganie dyskryminacji, ochrona ubiegających się o azyl, zwiększenie przejrzystości, ochrona danych, prawa mniejszości oraz prawa ofiar i podejrzanym;

87. zwraca się do Rady i Komisji o udzielenie wkładu w poprawę stosunków pomiędzy instytucjami Unii Europejskiej i władzami krajowymi, szczególnie w dziedzinach prawodawstwa i sądownictwa;

88. wzywa Komisję i Radę do zapewnienia ustanowienia skutecznej wspólnej polityki energetycznej mającej na celu efektywną koordynację rynków energetycznych w państwach członkowskich UE oraz rozwój tych rynków przy równoczesnym uwzględnieniu zewnętrznych aspektów, koncentrując się na źródłach i drogach dostaw energii;

89. wzywa Radę do rozważenia wraz z Parlamentem, jak należy wykorzystać postanowienia art. 127 ust. 6 TFUE, uprawniającego Radę do powierzenia Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególnych zadań dotyczących „polityk w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i innymi instytucjami finansowymi z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych”;

90. zobowiązuje się do dostosowania swojej wewnętrznej struktury organizacyjnej, aby zoptymalizować i racjonalizować wykonywanie nowych uprawnień przyznanym mu na mocy traktatu;

*

* *

91. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz parlamentom państw członkowskich.

Aspekty finansowe traktatu lizbońskiego

P6_TA(2009)0374

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 w sprawie aspektów finansowych traktatu lizbońskiego (2008/2054(INI))

(2010/C 212 E/09)

Parlament Europejski,

— uwzględniając traktat lizboński zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, podpisany w dniu 13 grudnia 2007 r. (dalej nazywany „traktatem z Lizbony”),

— uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską zmieniony Jednolitym Aktem Europejskim oraz traktatami z Maastricht, Amsterdamu i Nicei,

— uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽¹⁾,

(1) Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1.